No. 1958 Zaterdag 23 Juli 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant Overzijde
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Koloniale Raad.

Ontwerp-verordening waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1922.

Eindverslag.

Bij de behandeling van de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag betreffende dit ontwerp rees de principieele vraag of de koloniale huishoudelijke begrooting na den tweeden Dinsdag der maand Mei nog door den Raad mocht of moest vastgesteld worden. Bij het stellen dier vraag werd terstond toegegeven, dat dit punt reeds in het na gemelden dag verschenen Voorloopig Verslag had behooren te zijn opgenomen, doch tevens betoogd, dat dit verzuim geen reden mag zijn om thans iets te gaan doen, wat minder juist is, te meer, daar dat verzuim te wijten is aan de omstandigheid, dat de begrooting vóór den 2n. Dinsdag van genoemde maand naar de afdeelingen is verwezen en daar in behandeling genomen.

Bovenbedoelde vraag werd door de meerderheid ontkennend beantwoord en wel op de volgende gronden.

Alhoewel artikel 104 van het Regeeringsreglement, bepalende, dat in de drie daarin genoemde gevallen (nl. 1o. als er een bijdrage uit 's Rijks schatkist noodig is; 2o. als de Koning de begrooting zooals zij door den Kolonialen Raad aangenomen is, niet goedkeurt en 3o. indien de Raad de begrooting niet vóór den 2den Dinsdag der maand Mei vastgesteld heeft) de Curaçaosche begrooting definitief door de wet wordt vastgesteld, al deze gevallen over één kam scheert, maakt het daarop volgend artikel een onderscheid door voor te schrijven, dat in het geval voorzien in art. 104 onder 3o., in tegenstelling met de beide andere, voorloopig de begrooting van het vorig dienstjaar tot grondslag van den dienst strekt, behoudens de daarin door den Koning bevolen wijzigingen.

Een te laat in de kolonie vastgestelde begrooting kan niet als definitieve begrooting (art. 104 onder 3o.) en ook niet als voorloopige (art. 105, 2de lid) worden beschouwd; en daar het Regeeringsreglement een derde soort begrooting niet kent, mist een dergelijke „begrooting" alle waarde als begrooting en moet worden aangenomen, dat het Regeeringsreglement zelf daar alle kracht aan ontneemt.

De Raad kan wel bijeenkomen, beraadslagen, amendementen aannemen of verwerpen, stemmen en wat dies meer zij, wat de Raad vastgesteld heeft, heeft niet eens de beteekenis van een voorloopige begrooting.

De openbare behandeling zal niet veel meer zijn dan het geven van wenken en adviezen (wat geheel overbodig is, daar wat de afdeelingen op te merken hebben reeds in het Voorloopig Verslag is of alsnog in dit Eindverslag kan worden opgenomen) of, wil men, het vaststellen van een wenschelijkheidsbegrooting, waaraan op het oogenblik geen behoefte bestaat en waarmee de Regeering naar goeddunken kan handelen.

Daarnaast werd gewezen op een paar zinsneden der toelichting voorkomende in Bordewijk (Handelingen over de Reglementen op het beleid der Regeering enz.) pag. 521: „De termijn voor de vaststelling der begrootingen door de Koloniale Staten en door den Kolonialen Raad is gesteld op den tweeden Dinsdag in Mei, opdat de op dien dag plaats hebbende opening van de nieuwe zitting dier colleges geen belemmerenden invloed op de behandeling der begrooting zal hebben. In verband daarmede is de termijn voor de indiening bepaald op uiterlijk den eersten Dinsdag in Maart, teneinde de voor de behandeling der begrooting bestemde tijdruimte niet te verkorten." De eerste zinsnede geeft duidelijk te kennen, dat en waarom de begrooting vóór den 2n. Dinsdag in Mei behandeld moet worden, terwijl er bezwaarlijk zou kunnen gesproken worden van verkorten van de voor de behandeling der begrooting bestemde tijdruimte, indien de Raad de begrooting vóór of na den 2n. Dinsdag in Mei kan of mag behandelen.

De aandacht werd er ook op gevestigd, dat indien art. 104 eerste lid sub 3 geen termijnsbepaling inhoudt, waarop de strenge sanctie van art. 105, tweede lid, gesteld is, het Regeeringsreglement dan niet voorschrijft wanneer de Raad met de begrooting klaar moet zijn.

Hiertegen werd door een lid aangevoerd, dat uit het verband der artikelen 101 en volgende Regeeringsreglement volgt, dat de begrooting in elk geval door den Kolonialen Raad moet worden behandeld om als grondslag der behandeling en vaststelling in Nederland te dienen. Hierbij werd door dat lid verwezen naar het bovenaangehaald werk van Bordewijk pag. 524, waar te lezen staat: „(Voorloopig Verslag) Behoort niet eenige bepaling gemaakt te worden omtrent hetgeen geschieden zal als de koloniale staten of de koloniale raad de begrooting niet of niet tijdig goedkeuren? Volgens het voorgestelde wordt de begrooting door den Gouverneur aan den Koning gezonden, zoodanig als door de koloniale staten (den kolonialen raad) is goedgekeurd. (Memorie van Antwoord). Voor het geval, dat de begrooting door de koloniale staten of door den kolonialen raad niet of niet tijdig wordt goedgekeurd, is geen bepaling noodig naast het voorschrift in artikel 2 der voorgedragen comptabiliteis wetten: of de colleges voor de wetgeving in de koloniën hun plicht doen of niet, in ieder geval moet het Opperbestuur tijdig eene begrooting bij de wetgevende macht aanhangig maken".

Voorts merkte het lid aan het woord op, dat de Raad zich niet aan den plicht tot openbare behandeling mag onttrekken, omdat het Bestuur in gebreke is gebleven de begrooting tijdig in te dienen. Een verzuim door het Bestuur begaan mocht voor dit college nimmer een excuus zijn. Bovendien kan bedoeld lid uit de bewoordingen van art. 104, sub 3 niet lezen, dat de Raad niet bevoegd zou zijn de begrooting op een later tijdstip vast te stellen, welke bepaling z. i. niets anders is dan de correctie voor de niet of niet tijdige vaststelling van de begrooting door den Raad.

De meening van bovenbedoeld lid werd bestreden met een beroep op het feit, dat het Regeeringsreglement toch niet kan dwingen iets te doen, waaraan datzelfde Regeeringsreglement elk rechtsgevolg ontzegt; dat de sanctie van art. 105, al. 2 van dien aard is, dat, wat de Raad nu gaat vaststellen alle waarde als begrooting verliest en dat er daarom geen sprake kan zijn van plicht of excuus; en van dit laatste nog minder, waar de meerderheid het zelf betreurt, dat de begrooting van het jaar niet in den Raad mag of kan worden behandeld. Mede werd er op gewezen, dat de wet houdende definitieve vaststelling van de Curaçaosche begrooting ingekleed is in den vorm van een zelfstandige wet en niet in den vorm van bekrachtiging van een in deze kolonie voorloopig vastgestelde begrooting. Of een dergelijke voorloopige vastelling aan die wet voorafgegaan is, blijkt uit die wet zelf niet.

Op andere gronden sloten zich een paar andere leden bij bovenbedoeld lid aan. Een der leden hier aan het woord verklaarde aan een openbare behandeling de voorkeur te geven alhoewel niet kunnende ontkennen, dat wat de rechtsgevolgen betreft, behandeling met niet behandeling gelijk staat.

Een ander lid achtte het meer in het algemeen belang de begrooting toch in openbare behandeling te nemen, doch verklaarde tevens tegen de behandeling te zijn indien door het niet behandelen het koloniaal Bestuur er toe kan gebracht worden te zorgen, dat voortaan de begrooting op tijd wordt ingediend of de Regeering zich er toe kan genoopt zien wijziging van het Regeeringsreglement voor wat betreft den termijn van behandeling der begrooting voor te stellen.

Hierop werd geantwoord, dat wat dit lid wenschte eerder bereikt zou kunnen worden door de begrooting *niet* in openbare behandeling te nemen, ook met het oog op de in de Memorie van antwoord voorkomende zinsnede: „De verzekering kan echter gegeven worden, dat alles in het werk gesteld zal worden ten einde in den

Bij het Eeuwfeest

VAN

ADMIRAAL LOUIS BRION.

1821 — 27 September — 1921.

X.

Sinds den 2n Mei, den dag dat Bolivar in het legerkamp van Angostura was aangekomen, hebben wij Generaal Piar geheel uit het oog verloren.

Tot nu toe hebben wij Piar als een hoogst bekwaam legeroverste leeren kennen, wien de fortuin steeds gunstig was. Van den dag echter dat Bolivar de teugels in handen nam, is zijn optreden zoo onsympathiek mogelijk, komt zijn karakter, dat van nature toch al stug en heftig was, van de meest ongunstige zijde te voorschijn.

Piar had zich bij den nieuwen stand van zaken op loyale wijze neergelegd en Bolivar als den Oppersten Chef erkend. Doch dat ging hem niet zoo makkelijk af als hij het beloofd had, of, liever wat meer waarschijnlijk is, zijn onderwerping en erkenning van Bolivar is maar in schijn en naar het uiterlijk geweest. Vast staat, dat hij al heel spoedig tot allerlei intrigues zijn toevlucht nam en tot felle oppositie overging.

Alhoewel Bolivar hem terstond tot tweeden Chef benoemd had, vond hij een voorwendsel om zich al dra uit de omgeving van Bolivar te verwijderen en vestigde hij zich in Upáta, de hoofdplaats van het missiegebied. (*Documentos*, No. 1311.) Hier trachtte hij den commissaris Blanco, dien hij zelf had aangesteld, steeds met den grootsten lof overladen en den hoogsten dank gebracht voor diens aandeel in de overwinning bij San Feliz (Doc. 1230. II.), tot frauduleuze opgave der bezittingen over te halen, waartoe Blanco zich niet wilde leenen. (Doc. 1239 en 1240.) Daarna zocht hij Blanco allerlei moeielijkheden in den weg te leggen, zoodat deze vrijwillig bij Bolivar zijn ontslag indiende (Doc. 1241). Deze maande hem tot toegevendheid aan om Piar zooveel mogelijk ter wille te zijn (D. 1244), doch moest ten slotte Blanco gelijk geven. Uit de briefwisseling dezer drie mannen uit dezen tijd blijkt overduidelijk, dat Piar moedwillig oneenigheid zocht en verraad in het schild voerde. Eindelijk zag Bolivar geheel tegen zijn zin zich gedwongen op zijn eigen verlangen aan Piar zijn ontslag uit het leger te geven met een paspoort om zich uit het land te verwijderen (D. 1248). Men had verwacht, dat hij naar Trinidad of Curaçao zou gaan, maar hij ging niet.

In al dien tijd dat Piar zich in Upáta bevond had hij zich in zijn omgeving niet anders dan spottend en schimpend over Bolivar uitgelaten, voortdurend er op uit diens gezag neer te halen. Hij zocht officieren en minderen op zijn hand te krijgen, schreef brieven in dien geest naar de officieren van zijn vroeger commando, gaf openlijk te kennen, "que era de absoluta conveniencia y necesidad deshacerse de Bolivar y de todos los blanquitos casquiblancos que querían mandarlos," „dat men zich maar van Bolivar en die blanke heertjes van Carácas moest ontdoen, die er op uit waren over hen te heerschen." (Doc. 1312). Half Juli ontving Bolivar, die in het missiegebied vertoefde, een dringend schrijven uit naam van zes generaals om terstond naar het hoofdkwartier over te komen, daar Piar hen tot verraad en opstand had willen verleiden en een aanslag op Bolivar beraamde. Bolivar sprong onmiddelijk in het zadel, vernam onderweg de tijding, dat de Spanjaarden Angostura ontruimd hadden en werd bij aankomst in het hoofdkwartier door alle aanwezige generaals en het leger spontaan opnieuw als opperste Chef geproclameerd. Maar inmiddels was de vogel gevlogen. In het geheim door een vriend voor het dreigend gevaar gewaarschuwd had Piar reeds de wijk genomen. In den nacht was hij den Orinoco overgetrokken om zich in veiligheid te stellen, eerst naar Maturin en later naar Aragua de Barcelona, waar hij eveneens een grooten aanhang wist te verwerven. (Doc. 1311 en 1312).

Terstond werd nu Generaal Cedeño door Bolivar met de zending van Pacificator naar Maturin belast èn om Piar op te sporen èn hem aan te zeggen zich zonder verwijl aan het hoofdkwartier aan te melden en in geval van weigering hem in hechtenis te nemen. Den 27n September werd hij eindelijk te Aragua de Cumaná aangetroffen. Zoodra Carmona, de commandant van Piar's lijfwacht, vernam dat Piar in staat van beschuldiging gesteld en er een bevel tot inhechtenisneming tegen hem was uitgevaardigd, bood deze geen weerstand en liet hem door Generaal Cedeño, Piar's besten vriend, gevangen nemen. Onderweg naar Angostura werd Piar echter met allen eerbied aan zijn hoogen rang verschuldigd behandeld. Den 2n October kwam hij in Angostura aan en werd door Bolivar terstond bevel gegeven het proces overeenkomstig de militaire wet van 6 September 1813 te instrueeren. (Doc. 1304).

De akte van beschuldiging luidde, dat hij zich te verantwoorden had wegens 1o. insubordinatie tegen den Oppersten Chef van het leger, 2o. Samenzwering en hoogverraad, 3o. Opstand en 4o. Desertie uit het leger. (Doc. 1285).

Men heeft de groote activiteit en voortvarendheid, die Bolivar in die dagen ontwikkelde om Piar gevangen te nemen en zijn proces te beëindigen, als een bewijs aangemerkt van persoonlijken afkeer en wrok, van jalouzie en afgunst tegen een mededinger, maar de documenten bewijzen veeleer het tegendeel. Dat blijkt uit de samenstelling van den krijsraad, waarvan hij Louis Brion, landgenoot en intieme vriend van Piar, tot voorzitter benoemde. Dat blijkt eveneens uit de briefwisseling van Bolivar in die dagen met de andere Generaals. Aan Generaal Bermudez schreef hij den 4n October: „Mijn speciaal verlangen voor mij persoonlijk is, dat de krijgsraad een weg zal weten te vinden om de strengheid der wet en het prestige der Regeering met de verdiensten van den beschuldigde te verzoenen. Ik heb voor leden van den krijgsraad juist die personen uitgekozen, van wie ik met zekerheid weet dat zij geen motieven van wrok tegen Piar hebben. Brion, zijn landgenoot en intiemste vriend, is President en de andere leden zijn gunstelingen van hem. Het is te hopen, in geval de krijgsraad de hoogste straf zal toepassen, dat ik een duidelijken weg zal vinden om die straf te veranderen, indien het leger dat zal vragen". (Doc. 1286, I).

Den 15n October deed de krijgsraad uitspraak en verklaarde hem op alle punten schuldig en veroordeelde hem met algemeene stemmen ter dood, met degradatie van zijn militairen rang. Alvorens hun stem uit te brengen, sprak Brion, de Voorzitter zijn medeleden als volgt toe: „Kameraden, als gij verandering van het vonnis aanvraagt, zal ik daarin met U meegaan, evenals ik mede de verantwoordelijkheid wil dragen tegenover het Vaderland, waartoe die wijziging van het vonnis zou kunnen leiden en gelijk ook de Opperste Chef daarin zal toestemmen en mede in dat geval voor zijn persoon het aandeel zal dragen,

vervolge de indiening zoo vroeg mogelijk, *zij het ook na den fatalen termijn* te doen geschieden", daar het Bestuur hier laat uitkomen, dat de Raad zich ook in de toekomst op late indiening voorbereid moet houden. Mocht zulks onverhoopt wederom gebeuren, dan zagen verschillende leden geen anderen uitweg dan de begrooting rauwelijks in openbare behandeling te nemen, zonder voorafgaande schriftelijke gedachtenwisseling met het Bestuur.

Waar met meerderheid van stemmen besloten werd het Bestuur hierbij mededeeling te doen van het voornemen dit ontwerp niet in openbare behandeling te nemen en dus niet vast te stellen, verklaarde verschillende leden niet overtuigd te zijn geworden van de onjuistheid van de bedenkingen door hen in de Afdeelingen gemaakt, in het Voorloopig Verslag opgenomen en h. i. door de Memorie van antwoord niet weerlegd en willen de afdeelingen voorts van deze gelegenheid bruik maken om het Bestuur in ernstige overweging te geven niet over te gaan tot den bouw van een nieuw tolkantoor in dezen duren tijd.

Alhoewel het niet rechtstreeks of uitsluitend met dit ontwerp samenhangt, gaf men tenslotte te kennen, dat de door het Bestuur gegeven antwoorden soms den indruk vestigen dat de strekking der gestelde vragen over het hoofd is gezien of dat het Bestuur zich van de zaak af wil maken, zonder de gewenschte inlichtingen te geven. Dit zou een aanleiding kunnen worden om zich bij voorkomende gelegenheden van uitdrukkingen te bedienen die geen twijfel omtrent de bedoeling laten op gevaar af van minder parlementair te schijnen.

Van een Debat.

Ook in dit blad is er geschreven over het groote succes onzer Paters Dominikanen in Nederland bij het houden van conferenties uitsluitend voor Protestanten. In deze conferenties geven de Paters een zakelijke verklaring van de Katholieke Geloofs- en Zedenleer, bepalen zich tot een korten uitleg en stellen zich verder persoonlijk beschikbaar voor allen die afzonderlijk verdere inlichtingen mochten verlangen. Zij onthouden zich van elke bespreking der Protestantsche Leer, vermijden angstvallig zelfs iedere vergelijking daarmede. Enkel en alleen wordt verklaard: Wat leert de Katholieke Kerk?

Naar aanleiding dezer conferenties, gehouden in de Rozenkranskerk van de Spuistraat te Amsterdam, vatten eenige Dominees vuur en belegden tegenvergaderingen in de Protestantsche Nieuwe Zijds Kapel. Hoe het daar toeging verhaalt ons een ooggetuige, de Heer B. TH. DE WOLF, die den moed had te midden van heel die verwoede, opgezweepte Protestantsche menigte, als een der weinige Katholieke Leeken, publiek te protesteeren tegen dat onwaardig optreden der Dominees en hen uitdaagde tot een publiek debat.

In de N. Z. Kapel behandelden de Dominees niet de Protestantsche Leer doch de Roomsch Katholieke, welke zij aanvielen; juist het omgekeerde doende van wat de Paters Dominikanen hadden gedaan, die zorgvuldig elke belediging, iedere kwetsing hadden vermeden, ja zelfs de Protestantsche Leer in het geheel niet hadden aangeraakt.

Maar de mannen van het VRIJE ONDERZOEK konden dat in het licht stellen der zuivere waarheid niet verdragen en begonnen te razen en te schelden, te krenken en te beledigen; gelijk de Heer DE WOLF openlijk den hoofdschuldigen verweet. Zijn uitnoodiging tot alle Dominees tot een publiek debat werd slechts na lang talmen aangenomen door Dr. BEERENS uit Utrecht alleen.

Dit debat had plaats te Amsterdam in de groote zaal van 't Gebouw Salvatori op 13 Juni, ll., terwijl de uitdaging gedaan was op 3 Mei.

Aanwezig waren 500 Protestanten en 500 Katholieken. De leiding der vergadering was toevertrouwd aan Dne BAKKER. Toen de beschikbare stoelen eerlijk verdeeld waren onder een gelijk getal Protestanten en Katholieken, werd de nog verder opdringende menigte door de Politie vermaand ordelijk naar huis te gaan, daar er geen plaatsen meer beschikbaar waren. Aan elk der Sprekers werd door den Voorzitter een half uur gegeven tot ontwikkeling zijner stellingen, daarna kon elk nog over 10 minuten beschikken voor repliek en des noods daarna nog over 5 minuten voor het allerlaatste toegestaan woord.

Het eerst sprak Ds. Dr. J. F. BEERENS. — Geachte vergadering. Volgens de R. K. Kerkleer is de Roomsche Kerk — dit zeggen de Kerkleeraars — de ware Kerk. Dat kan men vinden in het boekje van pater Hagen S.J.: Waar is de Kerk van Christus? En deze zegt: De ware Kerk is de Katholieke Kerk. Zij is Eén, Katholiek, Apostolisch, Heilig. Die Kerk wordt bestuurd door de priesterschap, aan wier hoofd staat de onfeilbare Paus van Rome. De eenheid van de Roomsche Kerk heeft in den Paus van Rome haar hoofdpunt bereikt. Wij Protestanten, kunnen ons bezwaarlijk indenken in het gevoel van eerbied en bewondering, die er leven in het hart der Katholieken voor den Paus. Voor den Katholiek is de Paus de plaatsvervanger van God.

Wij, Protestanten, kunnen ons bezwaarlijk indenken het gevoel van eerbied en bewondering, die er voor den Paus leeft in het hart van den geloovigen Roomsche. Hij is voor hem geen gewoon mensch. Hij is de plaatsvervanger van Christus. Hij is vice-God. Nog meer: Hij is de aardsche verschijning van God." Hij is "God op aarde." Zou men hem dan geen goddelijke eer moeten bewijzen?

„De opperpriester, dat operhoofd der Kerk is door Christus zelf aangesteld. Het pausdom is een goddelijk instituut. Gij zijt mitsdien geen volgeling van Christus, wanneer gij voor den Paus niet buigt" zegt de Katholieke Kerk.

„Maar —antwoordt gij— er was in de dagen van Jezus toch nog geen Paus?"

„Neen, zeker niet, maar Christus heeft het oppergezag over de heele Kerk aan Petrus opgedragen. In dit verband wordt gewezen op Jezus' uitspraak in Cesarea Philippi: „Ik zeg u ook, dat gij zijt Petrus en op deze petra zal ik mijne gemeente bouwen en de poorten der onderwereld zullen ze niet overweldigen."

Het primaat van Petrus heet dus door den Heiland zelf ingesteld.

Bij zijn dood zijn de goddelijke privilegies, die hij bezat, overgegaan op zijn opvolgers, juist zooals de constitutioneele macht, aan Willem I gegeven, op onze Koningin is overgedragen." Elke nieuwe Paus werd bekleed met het gezag van zijn voorganger.

Het toppunt van geestelijke macht heeft de Paus bereikt op het Vaticaansche concilie van 1870, waar den 18en Juli het dogma der pauselijke onfeilbaarheid werd aangenomen. Toen werd uitgesproken, dat „de Paus van Rome, wanneer hij ex-cathedra spreekt, d.i. waar hij het ambt van herder en leeraar aller volkeren vervullende, volgens zijn hoogst apostolisch gezag de leer bepaalt over geloof en zeden.

Die onfeilbaarheid van den Paus wordt bij de Protestanten vaak misverstaan. Zij beteekent niet, dat de Paus heilig, onzondig is.

Hij is onfeilbaar, wanneer hij optreedt als opperhoofd der Kerk en bij verschil van meening is het de uitspraak van den Paus, die beslist. („Roma locuta est, causa finita est.")

Welk een rust voor den eenvoudigen geloovige! Door het woord van den priester en in laatste instantie van den Paus wordt een eind gemaakt aan al zijn twijfelingen.

Maar de Paus is met die geweldige geestelijke macht nog niet tevreden. Hij maakt ook aanspraak op wereldlijke macht. Hij beroept zich daarvoor op de schenkingen, door Constantijn en Pepijn den Korten aan zijn voorzaten gedaan. Daarom is het voor den goeden Roomsche in ons land een oorzaak van groote ergernis, dat de Italiaansche regeering den Paus den kerkelijken staat heeft ontnomen. „Wij protesteeren, roept pastoor Blaisse uit tegen de bezetting van Rome als een goddelooze heiligschennis, want zij is een schandelijke roof van kerkelijk goed en een pogen, om, zoover het in de macht van den mensch staat, het vrije bestuur van het Hoofd der Kerk te belemmeren en tegen te houden." (Het geloof der Vaderen, blz. 173, v.v.)

Daarom leeft in hun hart de hoop op herstel van den kerkelijken staat. Neen, hooger stijgt hun ideaal. De Paus moet weer worden de heerscher van alle volkeren, de drager der wereldheerschappij.

Wanneer wij het Pausdom zóó hooren beschrijven, komen wij onwillekeurig onder de geweldige bekoring van deze ontzaglijke schepping, de machtigste op deze aarde.

Maar nu stellen wij, Protestanten, de vraag: Komt deze goddelijke vereering den Paus rechtens toe?

Het antwoord kan niet anders dan ontkennend luiden.

Het pausdom berust in laatste instantie op den afzonderlijken priesterstand, die hoog uitstaat boven de „leeken." Ligt die onderscheiding in de lijn van het Evangelie?

Neen, absoluut niet, in het Evangelie van Christus vinden wij geen onderscheid tusschen geestelijken en leeken. Wel in 't Oude Testament.

Maar deze onderscheiding is juist door Jezus Cgristus opgeheven. In Hem worden God en mensch met elkander vereenigd.

Daarom zijn na Christus' dood de offers afgeschaft. Maar daardoor is ook de afzonderlijke priesterstand opgeheven. De geloovigen zijn allen priester „geroepene heiligen." „Gij zijt een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk, opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis riep tot zijn wonderlijk licht", zoo riep Petrus den geloovigen toe. 1 Petr. II, 9. En men herrinnert zich ook den bekenden tekst uit het Boek der Openbaringen.

Maar hoe is dan toch die afzonderlijke priesterstand in de Christelijke kerk weer ingevoerd? Hoe was 't mogelijk, dat Cyprianus en Tertullianus den bisschop noemden den "summus sacerdos," den Opperpriester?

Drie oorzaken zijn hiervoor aan te wijzen.

Allereerst de achteruitgang van het persoonlijk geloof, het religieus enthoesiasme in de Christelijke kerk.

De tweede oorzaak was de aanraking met het heidendom. In de Grieksch Romeinsche wereld, waarin het Christendom binnendrong, vond het overal gewijde personen, mystagogen, die de goddelijke genade konden overdragen.

De derde oorzaak was het steeds meer op den voorgrond treden van het offer. Geleidelijk werden de presbyters, de leeraren door de priesters verdrongen. Maar dat is geen oorspronkelijk bestanddeel van het Evangelie. Dat is een „Fremdkörper", die in 't lichaam is ingedrongen.

Daarom heeft de Hervorming, die terugkeer wilde naar 't oorspronkelijke Evangelie van Jezus Chistus, een einde aan dien priesterstand gemaakt. „Een schoenmaker, een smid, een boer hebben ieder het ambt en het werk van hun handwerk en toch zijn allen tevens gewijd tot priester en tot bisschoppen," schrijft Luther. Die opvatting vond weerklank ook bij Calvijn en Zwingli. Zoo werd het priesterschap der geloovigen in eere hersteld."

Dr. BEERENS verdedigde nog 6 andere stellingen, maar wij meenen met het stenografisch verslag van de eerste stelling te mogen volstaan, omdat het ons alleen te doen is den aard van het debat aan te geven. Wij zullen nu de tegenstelling van den Heer DE WOLF laten volgen.

Dit middeleeuwsch toernooi is zeer zeker belangrijk genoeg om al onze aandacht te verdienen.

„Geachte Heer Voorzitter, Dr. BEERENS, Dames en Heeren.

Ik hoop niet alleen het bewijs te brengen van de volslagen onjuistheid der stellingen, welke dr. Beerens zooeven tegen het Pausdom heeft gericht, maar tegelijkertijd — voor zoover dit in een half uur mogelijk is — de waarheid daar tegenover te stellen.

Eerste stelling. —

Het Pausdom, berustend op een afzonderlijken priesterstand, wortelt niet in de beginselen van het Evangelie, maar moet veeleer beschouwd worden als een „Fremdkörper", dat in het lichaam van Christus is binnengedrongen.

Wanneer ik dan thans aan de weerlegging van dr. Beerens' eerste stelling en den opzet mijner tegenstelling kom, wijs ik er allereerst op, dat ook wij, Katholieken, het priesterschap van alle geloovigen volgens de door hem in zijn collegium aangehaalde woorden van den H. Petrus leeren, want wij zijn allen geroepen tot de heiligheid en de verkondiging van Gods eer door ons voorbeeld. Maar mijn geachte tegenstander, die beweert zich alleen op het Evangelie te beroepen, beroept zich slechts op een enkelen tekst volgens zijn willekeur. Ik zal zoo vrij zijn, hem uit zijn eigen Evangelie, en dus zijn eigen bron van gezag, eenige teksten meer voor te houden, die bewijzen, dat behalve het algemeene priesterschap van alle gedoopten, ook nog *leiders, leeraars, bedienaars der Sacramenten en Heilige Geheimen* door Christus zijn aangesteld als de eigenlijke priesters Zijner Kerk. Ziehier bedoelde teksten die dr. Beerens verzweeg: „Gelijk de Vader Mij heeft gezonden, zoo zend ik u." (Joannes XX 21). „Die u hoort, hoort Mij." (Luc. X 16). „Gaat derhalve en onderwijst alle volkeren, hen doopend" enz. „Wier zonden gij zult vergeven, hun worden zij vergeven". Joannes XX 22). En tot Petrus: „Weid mijne schapen, weid mijne lammeren." Nu vraag ik dr. Beerens op den man af: Geachte Doctor, als Christus deze woorden heeft gesproken tot allen menschen, die het Evangelie moesten verkondigen, aan wien moesten zij het dan prediken? En als alle volkeren onderwezen moesten worden, beteekent dit toch, dat er onderwijzers en dus ook onderwezenen, leeraren of priesters en vergiffenis-schenkers van zonden, evenals menschen, aan wie de zonden vergeven worden, moesten zijn; en om schapen te leiden, moest er toch een herder wezen, nietwaar? Zelfs wilde Christus, dat het priesterschap, door Hem ingesteld, moest voortbestaan, want Hij beloofde met degenen, aan wien hij de priesterlijke opdracht gaf, dat Hij met hen zou zijn „tot aan het einde der wereld." (Joannes XIV 16). Dr. Beerens is dus volslagen in strijd met het Evangelie, waarop hij zich beroept, als met de Handelingen der Apostelen en de Brieven van Paulus, die spreken over „uitdeelers van Gods mysteriën", *ouderen of priesters*, en zegt: „Gehoorzaamt degenen, die over u gesteld zijn." (Brief aan de Hebreeën). Dr. Beerens spreekt zich zelf dan ook flagrant tegen; hij redeneert ongeveer dat Christus geen afzonderlijke priesters wilde, ja, dat hij het priesterschap (dat wel in het Oude testament en bij de Joden bestond) heeft afgeschaft, en verwondert zich, dat het later weer „als een Fremdkörper" in het lichaam van Christus is binnengedrongen. Neen, geachte dr. Beerens, gij blijkt al even slecht het Evangelie te kennen, waarop gij u beroept, om een uitleg naar uw persoonlijke meening te forceeren, als de geschiedenis, die gij klaarblijkelijk niet hebt gelezen op de plaats, waar zij verzekert, dat de bestuurders der Kerk van Antiochie „de handen oplegden" aan Paulus en Barnabas, of waar Paulus aan Timotheus schrijft, dat deze door "Handenoplegging" het priesterschap — want dit is hier bedoelt — moet voortzetten in anderen; of waar in de eerste Christen-eeuwen Justinianus, Cyprianus en Tertullianus reeds den Bisschop noemen als den Opper-priester. Niet als een Fremdkörper is het priesterschap dus in de Kerk gedrongen, maar Christus zelf stelde de eerste priesters en den eersten Opperpriester aan, waarna de Apostelen en hune opvolgers het priesterschap voortzetten uit de eerste Christentijden tot op dezen dag. Maar wel was het een Fremdkörper in het lichaam van Christus, toen niet Deze, maar Luther eigenmachtig en zonder daartoe van Christus opdracht te hebben ontvangen, in de zestiende eeuw plotseling het priesterschap begon af te schaffen en zelf in de door

---

in geval het toestaan van genade slechte gevolgen mocht hebben voor de Republiek. Ik voor mij, Mijne Heeren, heb geen ander richtsnoer, dat ik in sommige gevallen wel met eenige verzachting toepas, dan mijn plicht als zoon van dit Vaderland, dat wij trachten te bevrijden. Bijaldien Generaal Bolivar, wiens titels ik eerbiedig, evenals ik zijn persoon hoogschat, het ongeluk zou hebben te misdoen en ik belast zou worden over hem vonnis te vellen, zoudt gij ondervinden dat de correctheid van mijn optreden geen afwijking zou vertoonen. In zulke gevallen ben ik op de eerste plaats *niet* Luis Brion, maar getrouw dienaar van de partij, die ik omhelsd heb en voltrekker van de wet, waarop ik mijn eed heb afgelegd." (Ramon Azpurúa, o.c. II, p. 469.)

Bolivar bekrachtigde het vonnis, behalve wat de degradatie betreft. Den 16n October 1817 's avonds ten 5 uur werd Generaal Piar op het hoofdplein van Angostura in tegenwoordigheid van het geheele leger gefusileerd. Dienzelfden morgen had hij om een priester verzocht en zijn zonden beleden. Kalm en rustig ontving hij het doodelijk schot. (Doc. 1311; Baralt, II, p. 379-382; Restrepo, II, p. 421-426.)

Bolivar had zeker Piar kunnen begenadigen, zegt Blanco-Fombona (Cartas de Bolivar. p. 178) maar dan ten koste van de opkomende Republiek en van zijn eigen gezag." Ook andere geschiedschrijvers, overigens Bolivar weinig genegen, zijn van oordeel dat Bolivar om zijn gezag te handhaven en een einde te maken aan de anarchie, Piar wel noodzakelijk moest opofferen. „Al was het geen rechtvaardige daad, zegt Mitre, het was toch een noodzakelijke daad, die den burgeroorlog in de kiem verstikte, die zeker tot ontbinding van het leger zou geleid hebben." En Gervinus oordeelt aldus: „Bolivar voltrok tegenover de gunsteling van het leger deze daad van hatelijke gestrengheid, maar die onvermijdelijk was. De terechtstelling van Piar bracht orde in den chaos, die tot op dat oogenblik in het leger geheerscht had." (Histoire du XIXe siecle. vol. VIII, p. 40.)

Elf jaar later zeide Bolivar: „De terechtstelling van Piar was voldoende om den opstand te smoren. Het was een staatsgreep, die alle oproerigen in de war bracht en schrik aanjoeg, Mariño en zijn congres van Cariaco in discrediet bracht, die allen tot gehoorzaamheid bracht, mijn gezag verzekerde, den burgeroorlog voorkwam zoowel als de slavernij van het land, mij in de gelegenheid stelde den veldtocht naar Nieuw Granada voor te bereiden en te ondernemen en vervolgens de Republiek van Colombia te scheppen. Nooit is er een dood nuttiger, meer politiek en overigens meer verdiend geweest". (Diario de Bucaramanga, p. 140.)

* * *

Van allen die een leidende rol gespeeld hebben in den Onafhankelijkheidsoorlog van Venezuela, is er misschien geen enkele geweest, die zooveel tevredenheid en voldoening aan Bolivar bezorgd heeft, geen enkele die zoo'n machtigen invloed gehad heeft op het succes van den oorlog, geen enkele die door zijn crediet als vermogend koopman en vermaardheid als vlootvoogd de opinie van het buitenland ten gunste van de zaak van den opstand zoozeer deed omslaan als juist Admiraal Brion.

Nog vóór zijn vertrek naar Guayana schreef Bolivar aan Brion: "Cuanto V. E. ha ejecutado hasta aqui con respecto al establecimiento del Almirantazgo, es tan interesante como juicioso. La Marina en manos de V. E. será bien pronto respetable, el Almirantazgo estará formalmente establecido y la República gozando de tus ventajes".— „Wat U. Exc. tot nu toe tot stand gebracht heeft inhet belang van de oprichting van de Admiraliteit is even belangrijk als verstandig. In handen van U. E. zal onze Marine spoedig eerbied afdwingen, de Admiraliteit degelijk ingericht worden en de Republiek er de voordeelen van plukken." (Doc. 1177). Nog om een ander reden kon Bolivar met zoo'n gerust hart alles aan Brion overlaten, omdat deze bij het aanschaffen van munitie en andere krijgsvoorraad tevens voor de betaling zorg droeg, wat aan Bolivar zelf in de meeste gevallen vrijwel onmogelijk was geweest, maar aan Brion door zijn bijna onbeperkt crediet in het buitenland veel minder bezwaar opleverde. Wel voegde Bolivar bij elke opdracht meestal er de stellige verzekering aan toe van prompte betaling, doch deze kwam in den regel niet in den vorm van contanten, maar wel als een schuldbekentenis ten laste van de Republiek, die eigenlijk nog niet eens bestond, „Puede ,pues, V. E. contratar cuantas armas y municiones pueda, seguro de su pago". U. E. kan zooveel mogelijk wapenen en amunitie bestellen, de betaling is zeker." (Doc. 1177).

De nederlaag van de Spaansche vloot in de monding van den Orinoco, waartoe Brion door de komst van zijn eskader den genadeslag gegeven had, de verovering van het rijke Guayanagebied bracht een nog gunstiger ommekeer in het buitenland te weeg voor den Venezolaanschen opstand. Al heel spoedig kwamen de Engelsche schepen van Trinidad den Orinoco opgevaren om handelsrelaties aan te knoopen. De onderhandelingen met Engelsche kooplieden in Londen slaagde zóó boven alle verwachting, dat Bolivar met hen een leening kon sluiten van 600,000 pesos, eerst af te betalen vier jaar nadat de Republiek als onafhankelijk zou erkend zijn. Hiervoor zou in Engeland een expeditie van officieren, troepen en bewapening voor Venezuela worden uitgerust. Een andere leening van 200,000 pesos met een vermogend handelshuis in Londen, waarvan de firmanten leden van het Parlement waren, diende om een legercorps van 700 man in Engeland aan te werven. (Doc. 1333).

Welk een vertrouwen de Opperste Chef aan Brion schonk, bleek opnieuw toen Bolivar in November van datzelfde jaar zijn veldtocht naar de llanos van het Westen langs het stroomgebied van de Apure begon. Alvorens daarheen te vertrekken, stelde hij een Regeeringsraad in van 13 leden en benoemde Brion tot Voorzitter voor Oorlog en Marine, die tijdens Bolivar's afwezigheid de staatszaken moest regelen en ook wanneer hij bij die expeditie op het onverwachts zou komen te overlijden, het Bestuur in handen nemen. (Doc. 1329).

hèm (niet door Christus) gestichte kerkgemeenschap als de eerste Paus optrad, want hij decreteerde op eigen gezag, wat als valsch of niet valsch in de Schrift en in de Kerk moest worden beschouwd, gelijk na hem de andere hervormers als even zooveel kleine pausjes hebben gedaan en gelijk in deze vergadering dr. Beerens bezig is te doen, zonder daartoe eenig gezag van Christus of den steun van Zijn Evangelie ontvangen te hebben. Wel beweerde dr. Beerens — ik haal letterlijk een door hem gebruikte zinsnede aan —: „Een schoenmaker, een smid, een boer, hebben ieder het ambt van hun handwerk, en toch zijn alle tevens gewijd tot priesters en bisschoppen.” Ja, juist, geachte dr. Beerens, maar het is er ook naar!

Want zij verstaan hun priesterlijk handwerk al heel slecht, en over de gewichtigste quaesties van het Evangelie leert de een tegen den ander in, de een doopt niet, de ander doopt in den naam der gemeenschap, zooals ik dezer dagen ergens las, en dit Jan-en-alleman-priesterschap is uitgeloopen op een chaos, en in dezen chaos van elkaar tegensprekende dwalingen kan men de zotste buitensporigheden vinden van den zwakken menschelijken geest, maar niet de ééne ware Kerk van den éénen waren God. Wordt gij maar eens wijs, dr. Beerens, uit dit allegaartje van dit schoenmakers- en smedenpriesterschap, dat er maar lustig op los handwerkt, en zoo gij volhoudt, dat wij leeken, allemaal priesters zijn, zeg mij dan aanstonds eens, hoe het komt dat gij, leeke priester, en ik, dito, elkander op het oogenblik verwoed tegenspreken?

Trouwens ook het feit, dat zelfs de Protestantsche kerkgenootschappen er, behalve het algemeene schoenmakerspriesterschap, ook nog een bijzonder en verkapt priesterschap van gestudeerden en bijzonder opgeleiden op na houden in de voorgangers der gemeenten, bewijst voldoende, dat, als het op de bediening des woords aankomt, ook bedoelde kerkgenootschappen er niet tegen opzien, op hunne manier het priesterschap der katholieke kerk na te bootsen. Ik ben dan ook benieuwd het antwoord van dr. Beerens te vernemen als ik hem vraag: Zoudt gij het werkelijk aan uw schoenmaker of metselaar toevertrouwen, het Evangelie te prediken, te binden en te ontbinden, de kudde te leiden en al de werken te doen, die Christus aan den priesfer heeft opgelegd?”

Van het Vaticaan.

Het openbaar consistorie.

De Romeinsche correspondent van de Msb. schrijft hieromtrent nog het volgende:

Rome, 13 Juni.

Om acht ure in den morgen reeds reden talrijke rijtuigen naar het Vaticaan. Wie er in geslaagd was een toegangskaart voor de Sala Regina te verkrijgen, waar ook ditmaal de plechtigheid zou plaats hebben, wijl de restauratie van de zaal der beatificaties nog steeds niet geëindigd is, of wie slechts een permesso di passagio had weten te veroveren omt en minste den H. Vader en de processie te zien voorbijtrekken, had zich gehaast om een zoo gunstig mogelijke plaats meester te worden.

Om kwart over acht rukte de Zwitsersche garde in harnas en stalen helm onder commando van den kapitein Hirschbühl uit. De wachten en de dienstdoende kamerheeren hadden alle kalmte noodig om den eersten aandrang van het publiek weerstand te bieden en ieder de hem toekomende plaats aan te wijzen.

Om negen uur begaven zich de kardinalen Ragonesi, Bennloch y Vivo, Vidal y Barraquer, Tacci, Ratti en Laurenti naar de Sixtina, waar zij in de handen van de kardinalen Vannutelli, Merry del Val en Bisleti den eed aflegden.

Tegen 10 uur zette zich de processie in beweging. De leiding er van was aan den prefect van het Pauselijk ceremonieel, Mgr. Repigdi toevertrouwd. Vooraan liepen de consistoriale advocaten in hun zwartfluweelen robes, dan volgden de talrijke geestelijke geheimkamerheeren in roode toga's met de hermelijnen manteltjes over de schouders, de bedelorden in hun schilderachtige pijen, de prelatuur, de leekenkamerheeren in het Spaansche costuum en ten slotte de leden van het H. College.

Een trompettenfanfare kondigde de nadering van den H. Vader aan. Benedictus XV op de Sedia gestatoria, welke door acht dienaren in karmozijnrood livrei gedragen werd. Met 't „Tu es Petrus” van Perosi werd de H. Vader. die de menigte in de Sala ducale liefdevol zegende, ontvangen.

Bij den troon aangekomen verliet de Paus de Sedia en verwisselde de met edelsteenen versierde tiaar voor den gouden mijter. Na de huldiging der kardinalen las de consistoriale advocaat, graaf Socconi, een acte over een beatificatie-proces voor. Daarop begaven zich eenige kardinalen naar de Sixtina om de drie in het consistorie van Maart en de drie in dit consistorie gecreëerde emininenties af te halen. Nadat dezen den Paus gehoorzaamheid beloofd hadden, gaf de H. Vader hun den vredeskus, waarna de nieuwe gepurperden alle kardinalen omhelsden.

De H. Vader zette dan den nieuwen kardinalen den rooden hoed op en gaf vervolgens met duidelijk hoorbare stem den apostolischen zegen.

De processie zette zich weer in beweging en keerde naar de zaal der paramenten terug. De H. Vader werd onder den jubel der aanwezigen de Sala ducale binnengedragen, waar hij de Sedia verliet en zich naar zijn particuliere vertrekken begaf. Daarheen begaven zich ook de nieuwe kardinalen na het Te Deum in de Sixtina. In het nu volgende geheime consistorie verleende de H. Vader de zes kardinalen hun titelkerken en deelde hen bij de Romeinsche congregaties in. Bij deze gelegenheid heeft de H. Vader een toesprak gehouden, waarin Z. H. — in herinneering brengend die van 10 Maart 1919 — opnieuw van bezorgdheid deed blijken betreffende den toestand, die ten gevolge van den oorlog onstaan is voor Palestina, dat land aan allen zoo dierbaar, geheiligd als het is door het kostbaar Bloed van onzen Heer en Zaligmaker Jezus Christus.

Beklagenswaardig noemde Z. H. het reeds eerder — en hij meende het nog eens te moeten herhalen — dat vreemde secten, die onder een christelijke vaan hun actie voeren, niet aarzelen hun propaganda voort te zetten, misbruik makend van den grooten toevloed van middelen die hun ten dienste staan tot moreel nadeel van de bevolking die tengevolge van de groote armoede moreel gedwongen is zich in hun armen te werpen.

De H. Stoel, zoo zegt de H. Vader zal geenszins in gebreke blijven steun te verleenen en te blijven verleenen zooals te voren, maar meent eerlijk te moeten bekennen, niet in staat te zijn zooveel hulp te kunnen schenken als inderdaad noodig is, in aanmerking genomen dat Hij beperkt is tot die bronnen, welke hem toevloeien terwijl zoovelen zich tot Hem wenden om geldelijken steun.

Het gaat Zijn Heiligheid ten zeerste ter harte ten gronde te zien gaan zoovelen, voor wie uitstekende mannen en niet het minst de volgelingen van den patriarch van Assisië, lange jaren hebben gewerkt en gearbeid.

Wij hebben gejuicht, zoo vervolgt Z. H., toen door toedoen der geallieerden, de H. Plaatsen in hun macht terugkwamen, ofschoon Wij toen reeds den vrees te kennen gaven, dat de Hebreeën de overhand zouden krijgen. Het blijkt dat deze vrees niet ijdel is geweest, want tengevolge der nieuwe staatswetten en instellingen is de toestand der Christenen niet verbeterd, maar verergerd, al geven Wij toe, dat zuiks niet juist in de bedoeling der wetgevers heeft gelegen.

Als gevolg hiervan constateert de H. Vader het feit, dat de H. Plaatsen worden geprofaneerd en allengs worden herschapen in plaatsen van genoegens en uitspattingen; en zoo Hij dit op geen enkele plaats der wereld kan goedkeuren, zeker niet daar waar de heiligste monumenten staan van den godsdienst. Vandaar, dat Z. H. allen smeekt, die het bestuur voeren over christenvolken, ook over niet-katholieken, alles in het werk te stellen, zonder echter de rechten der Hebreën te willen krenken, dat de heilige rechten der Christenen geëerbiedigd mogen worden.

Hierna wijdt de H. Vader een oogenblik zijn aandacht aan Europa en betreurt het ten zeerste, dat, blijkens de jongste gebeurtenissen, de toorn en de na-ijver onder de naties nog niet is geweken en dat, ook al is de oorlogswoede geluwd, de oorlogsgeest nog voortleeft. Z. H. smeekt derhalve allen, die met gezag bekleed zijn, dat zij het hunne er toe zullen bijdragen, opdat de volken elkaar mogen vergeven en geschilpunten langs den weg der rechtvaardigheid en liefde worden opgelost, en voor Europa toch eens de lang verwachte en vurig begeerde vrede moge aanbreken,

Eindelijk constateert Hij het blijde felt, dat da het neerleggen der wapenen bijna aile naties zich beijverd hebben om in relatie te treden met den H. Stoel, overtuigd dat dit niet voor hen zonder vrucht zal zijn. In het bijzonder maakt Z. H. melding van Frankrijk, dat, al had het zich ook officieel losgewerkt uit de armen van de Moeder, onlangs weer, na een breuk van zestien jaren, de plaats heeft terug gekregen, die het zoovele jaren had ingenomen, Zoo blijde is voor ons, zegt de H. Vader, de terugkeer, als droevig het heengaan was.

Correspondentie van Bonaire.

Kralendijk 21 Juli.

De Weledele Heer J. E. R. Herrera is met 9 tegen 1 stem herkozen als Landraad. Van de 90 stemgerechtigden maakten slechts 10 gebruik van hun recht. Wij wenschen den Heer Herrera geluk met zijn herkiezing en zijn overtuigd, dat dit strekken zal om het algemeen welzijn van Bonaire te bevorderen.

Tot leden der feestcommissie ter viering van Harer Majesteits verjaardag zijn benoemd: de Heeren C. Hart, F. Craane, M. R. Boom en N. E. Craane wier namen in alphabetische volgorde geplaatst zijn.

Wij hopen, dat deze feestcommissie een mooi en nieuw program zal opstellen, opdat het volk van Bonaire den Koninginnedag waardig en met geestdrift moge vieren.

Met groot leedwezen vernemen wij dat de Hoogedelgestrenge Heer Gezaghebber, de Heer C. P. de Haseth ons spoedig zal verlaten. Dit spijt ons te meer, daar de Heer Haseth altijd zeer actief optrad en voor rijk en arm toeganklijk was.

Wij zeggen den Gezaghebber vaarwel en hopen, dat het hem goed ga en hij steeds de aangenaamste herinnering aan Bonaire beware.

Berichten uit de Kolonie.

De Apostolisch Vicaris.

Z. D. H. Mgr. M. G. Vuylsteke is Zondagmorgen van de visitatiereis naar de Bovenwindsche eilanden teruggekeerd. Wij heeten Z. D. H. eerbiedig welkom.

De Zeereerw. Pastoor Zoetmulder vergezelde Monseigneur op de terugreis.

Pauselijke Benoeming.

Bij Pauselijk Decreet van 7 Juni is de Zeereerw. Pater B. J. GIJLSWIJK, Pastoor der Cathedrale Kerk alhier, benoemd tot Apostolisch Visitator van zes verschillende religieuse congregraties in Zuid Afrika.

De bedoeling is zich zoo spoedig mogelijk naar de voornaamste havenplaats van Natal D'URBAN te begeven. Daarom hoopt de Hoogeerw. Pater Visitator 25 Aug. a. s. met de *Crijnssen* naar Holland te kunnen vertrekken om via Engeland directe verbinding te zoeken met Natal.

Terwijl wij Pastoor GIJLSWIJK van harte gaarne gelukwenschen met de hooge eer hem te beurt gevallen en hem het beste succes toewenschen op zijn hoogst belangrijke zending, kunnen we toch niet nalaten het te betreuren, dat deze goede kracht hoogst waarschijnlijk voor goed voor de Curaçaosche Missie verloren gaat. Zijn twintigjarige arbeid in onze Kolonie heeft Pastoor GIJLSWIJK doen kennen als een man vol talent op velerlei gebied. Ook de Kolonie verliest in hem een flink ambtenaar, die in verschillende commissies en vereenigingen met zeer veel vrucht zitting nam.

Mijnbouw.

Maandag ll. zijn twee mijnbouwkundigen, een Hollander en een Zwitser, naar Savonet vertrokken om hun onderzoek omtrent de kopermijnen aldaar te beginnen. Hopen we, dat er voldoende voorraad worde gevonden om tot exploitatie over te gaan.

Cuba.

De centrale suikerfabriek *Chaparra*, waar een groot gedeelte van ons volk werkt, is bankroet. Ook de Spaansche Bank met een passief van 14.00.000 peso.

Iedere week vertrekken een 3 à 4000 Spanjaarden, omdat er geen werk meer is. Een 60.000 wacht op scheepsgelegenheid.

Oorkonde.

Dezer dagen kwam de Eerw. Frater AUGUSTINUS gereed met zijn prachtstuk van penteekening en miniatuur schildering, dat in kleurrand met afbeeldingen van 't Gouvernementshuis, Caracasbaai, Westpunt en Havengezicht, de namen bevat der Ambtenaren, die Gouverneur HELFRICH een huldeblijk aanboden bij zijn vertrek.

Het is een keurig en fleurig geheel, waard om Zijne Excellentie als hulde te worden aangeboden. Wij wenschen fr. Augustinus geluk met zijn kunstvollen arbeid.

Rodini. Na viermaal met het grootste succes te zijn opgetreden in *Salon Habana* gaf hij nog een extra-voorstelling voor de jongens der fraterscholen, wat ten zeerste werd gewaardeerd.
Deze gladde goochelaar heeft menigeen een aardig uurtje bezorgd door zijn vlugge behendigheid.

Gevaar van te hoogen prijs.

De *Star* vraagt, wat er met den strooien hoed gebeurd is en het antwoord is, dat hij geboycot wordt, omdat de fabrikanten hem te duur gemaakt hebben. Een verslaggever heeft in Charing Cross twee honderd mannen geteld, die hem voorbijgingen, en van dezen droegen er maar vijf strooien hoeden. Twaalf maanden geleden hadden de hoedenmakers de grootste moeite om pothoeden te verkoopen, maar nu wint de stijve hoed zijn populariteit terug en kan hij het tegen den slappen vilten hoed opnemen.

Een hoedenmaker van het Strand verklaarde, dat hij meer pothoeden in de laatste twee weken had verkocht dan in de twee maanden daarvoor. De strooien hoeden daarentegen waren op weg om „winkeldochters” (drug) te worden. Wat Londen betrof, hadden de fabrikanten den handel er in dood gemaakt door de onzinnige hooge prijzen, die zij de laatste twee jaar gevraagd hadden. Het groote publiek weigert om 10 tot 15 sh. te betalen voor een strooien hoed, en de winkeliers, die groote hoeveelheden besteld hebben, blijven er mee zitten.”

Engeland was altijd een der groote afnemers van ons product. De Curaçaosche Vlechtindustrie zal dus zeker lijden onder dezen verkeerden maatregel van hoedenmakers en winkeliers.

En met dit al zitten we midden in het Seizoen.

Moet de Londensche Markt nu voor goed voor ons verloren gaan?

Is daar van onzen kant nn heele maal niets tegen te doen?

Onze actieve Kamer van Koophandel en Nijverheid, waarvan wij het uitstekend Jaarverslag met de grootste belangstelling volgen, kan zich op het oogenblik zeer verdienstelijk maken door althans te trachten te redden wat er nog te redden is. De verkeerde speculatiegeest der Londensche Handelaren speelt ons hier booze parten en onze volksnijverheid zal er gedeeltelijk de dupe van worden.

Kan er niet getelegrafeerd worden naar de Kamer van Koophandel te Londen en naar den Hollandschen Consul.

Er blijven nog een week of acht over van het seizoen, de hondsdagen zijn nog aanstaande. Dat men dan trachten te redden, wat nog te redden valt, maar bovenal, dat men hiermede spoed betrachte en zich haaste. De tijd dringt.

Officieele Berichten.

Mevrouw J. S. G. Haayen-Spit is belast met de functien van hoofd dêr Wilhelminaschool.

Aan den onderwijzer 1e klasse J. H. Sprockel is tot herstel van gezondheid 14 dagen verlof verleend.

Aan den 2n kommies 2e klasse der belastingen, J. M. van der Veen, is tot herstel van gezondheid, 14 dagen verlof verleend.

Eduardo F. Jansen is aangewezen tot depothouder van frankeerzegels briefkaarten enz.

De distcictmeester van het 4e en 5e district R. J. Beaujon Jr, tevens wnd. districtmeester van het 2e en 3e. district is eervol ontheven als zoodanig en met ingang van 1 Augustus a.s. benoemd tot Gezaghebber van Bonaire. Met de werkzaamheden van districtmeester van het 4e en 5e district is tijdelijk belast de heer M. Bartels Daal, tijd. 2e commies ten parkette van den Procureur generaal.

De heer C. P. de Haseth is eervol ontheven als Gezaghebber van Bonaire en benoemd tot districtmeester van het 2e en 3e district.

Aan J. H. Skerrit, onderwijzer op Saba, is tot herstel van gezondheid, 5 dagen verlof verleend.

Aan W. J. A. Nisbet zijn de functien van deurwaarder der belastingen op St. Martin opgedragen.

Aan den hulp-opzichter bij den vuurtoren ter Lage Westkust op Bonaire, Willem Florence, is 14 dagen verlof verleend en is Frans Nicolaas met diens functien belast.

MUZIEKUITVOERING.

Programma.

1.	Marsch of the anzacs	Marsch	A. F. Lithgow.
2.	Rosamunde	Ouverture	F. Schubert.
3.	Mein Traum	Walzer	E. Waldteufel.
4.	Les Contes D'Hoffman	Fantaisie	Offenbach.
5.	Polka des Lustics		G. Allier.
6.	Carmen	Fantaisie	G. Bizet.
7.	Valse	(1e uitv.)	J. P. Boskaljon.
8.	Bo-la-bo	Fox-Trot (1e uiv.)	G. Fairman.

Zondagavond om 7.30 Overzijde.

Posterijen.

Onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Aangeteekende stukken:

Biofilo Paclostra, Maria M. de Senior, Matilda vda. de Molina, John Evertsz C. Hz.

Gewone stukken:

Maria Pició, E. Dam, Charles Schaarbaai, Cerilo Bentura, Julio Belanoy, Merceli Maduro, Vidal Laker, A. R. Babotz, Henry Leito, Jose Cid, Maria Albertina Opalio, Ernestina de Leon, Elisa Rafé, Juanita Jansen, Margarita Leonard, Vicente Balsco G., Merie Faneyto, Mauricio de Windt, Maria Maduroe, Herling Daal, Anton Pietersz, Staneslao Oduber, Elena de Windt, Enfilia Rampajan, William Lauren, Etchecopar & Cueto.

Hierbij wordt ter kennis van het pebliek gebracht, dat een brievenbus bij het gebouw van de Maduro's Bank en een tegen den winkel van de Vereeniging "Huisvlijt" geplaatst zijn en dat de brievenbus tegen den winkel van de firma C. F. Muskus & Co. verwijderd is.

De bussen zullen worden gelicht: op werkdagen om 10 uur A. M. en 2 uur 30 P. M.,

bij vertrek van een Amerikaansche mail: ½ uur voor het sluiten der mail.

Correspondentie van St Martin.

Philipsburg, 12 Juli 1921

Vervolg van de visitatiereis van den. Bisschop. Na St. Eustatius en Saba te hebben bezocht is Z. D. H. den 2n. dezer alhier teruggekomen.

Aan de navolgende vormelingen werd op St. Martin het Heilig Vormsel toegediend:

te Philipsburg		32
„ Simpsonsbaai		20
„ Marigot (Fr ged)		80
„ Grand Case	„	30
Totaal		162

Mgr. VUYLSTEKE heeft den tijd op St. Martin heel eenvoudig doorgebracht zonder het minste vertoon. Ware het niet door het bisschoppelijke gewaad zou men gedacht hebben dat Z. D. H. nog Pastoor op dit eiland was.

De Zoutoogst: Het oogsten van zout uit de groote pannen is al begonnen. Uit gebrek aan arbeidsvolk kan op het oogenblik veel in deze richting niet gedaan worden. Werklieden komen echter dezer dagen van Santo Domingo terug, waardoor de zoutnijverheid wat verlevendigd kan worden. Zal de bodem dezer meren, die nu zoowat 300,000 vaten zout bevatten maar *bekrabbeld* worden, of de geheele in te oogsten hoeveelheid op *stapel gezet* worden?

Het natte seizoen treedt langzamerhand in. Eenige flinke buien hebben al onzen dorstigen bodem gelescht.

Inkomsten belasting: Eergisteren stuurde men in verzegelde enveloppen de aanslag-biljetten rond. De arme ambtenaren moeten de geheele last op hunne schouders dragen en komen in dit opzicht onder de rijken voor. Zij zijn wel gedwongen dit te doen, zonder het minste tegenstribbelen. Het Bestuur kan ten allentijde hunne inkomens controleeren.

Edoch, wordt dezelfde juistheid van berekening ten opzichte der inkomens van de meergegoede aangeslagenen in acht genomen? Sakkerloot! Wij denken van neen. —

De nieuwe Gouverneur.— Volgens telegrafisch bericht, eergisteren ontvangen, is de Edel Grootachtbare Heer Mr. BRANTJES, oud-Advocaat-Generaal bij het Hof van Justitie te Amsterdam, tot Gouverneur der Kolonie Curaçao benoemd. Alweer een rechtsgeleerde! 't Is te hopen dat hij met Paulus zal zeggen: „All things are legal, but all things are not expedient." Voor deze drie eilanden heeft de ervaring ons geleerd, dat te veel wet even nadeelig is als te weinig. Gelijke wetten voor de geheele kolonie komen ons niet te pas. De ware praktijk zal deze drie eilanden beter baten dan al de theoretische wetten ter wereld. Soms worden de gekste wetten op ons toegepast, die met de toestanden van ons economisch leven absoluut niet kloppen. Moge dan de woorden van Paulus altijd voor de oogen van den pasbenoemden Gouverneur staan!

„Het Draadlooze Station alhier heeft gedurende 2½ uur communicatie met het station op Curaçao gehad. Wij hebben ons dadelijk in verbinding gesteld met de Redactie en mochten ook een draadloozen gelukwensck terugontvangen.

Men seint uit Curaçao dat het geluid zeer duidelijk is, al was het met zelfs geen halve energie van het station alhier uitgezonden.

Wij filiciteeren den Heer KLEMP met het groote succès dat hij behaald heeft.

Finis coronat opus.

BUITENLAND.

Minister Pop over de dienstplichtregeling.

't Spreekt vanzelf, dat onze Lesers met belangstelling uitzien naar hetgeen Minister Pop te zeggen had over de opheffing van het verschil tusschen kerntroepen en reservetroepen ter vergrooting van het veldleger, dat dan een eerste-oefeningstijd van 5 maanden zou krijgen, het plan van Veen het dreigende zwaard waardoor het wetsontwerp gevallen is, omdat de Christelijk Historischen en Anti-revolutionnairen er hun hart aan schenen te hebben verpand en de Regeering aan de Katholieken en den Vrijheidsbond niet voldoenden steun had om het wetsvoorstel en door te halen (de rest is onvoorwaardelijk en in ieder geval tegen.)

De houding des Ministers nu was volkomen afwijzend. En, het moet erkend, Z.Exc. had er zeer goede gronden voor.

De uitrusting van het reserveleger tot veldleger zou enorme bedragen vorderen (de artillerieuitrusting alleen zou 123 millioen vorderen) en het uitgeven ervan is inderdaad niet verantwoord als men, zooals de Minister, meent dat het ontworpen kernleger in staat zal zijn om den eersten stoot op te vangen en tijd te winnen voor het paraat maken van andere troepen. Bovendien acht de Minister voor volledige oefening een oefeningstijd van 6 maanden het minimum. De 5 maanden van den heer van Veen zouden tot een débacle kunnen leiden, waarvoor hij de verantwoordelijkheid niet op zich zou kunnen nemen.

't Een en ander kwam vrijwel neer op een onaannemelijkverklaring.

Tweeërlei beschouwing.

Er was onlangs een anti-reactiebetooging in Amsterdam.

Vijftigduizend strijders waren opgegaan, met den haat tegen het kapitalisme in hun ziel en den strijdgloed, brandend in de oogen. Sidderend hebben de bezitters in Nederland en speciaal de kapitalisme-beschermende regeering den grond voelen dreunen onder den stap der roode drommen, en de reactie heeft wis en zeker zijn opgestoken kop weer ingetrokken.

Tot die overtuiging komt men, als men al de *Volk*-lyriek over de meeting heeft genoten. Ziehier een staaltje er van:

„Tusschen ons! dat was de strijdkreet van gisteren door de oerstem van het proletariaat in de ooren gedonderd der overmachtsbeluste behoudzuchtigen."

„Tusschen ons! Raakt aan onze rechten en gij zult ons leeren kennen."

„Tusschen ons! Staakt uwe bewapening en handen af van onze kinderen, want ons geduld is uit en onze walging van de barbaarsche wapenen gedoogt geen tarting meer," enz. enz.

Zoo kan men het beschouwen; eenigszins anders denkt de *Tribune* echter over de betooging.

Zij schrijft o. m. het volgende:

„De S.D.A.P. en het N.V.V. hielden een demonstratie tegen de reactie. (Wie lacht daar).

De opkomst was zeer groot.

Misschien wel 100.000 man.

Velen trokken op, omdat ze wisten onder het vaandel van S.D.A.P. en N.V.V. niet behoeven te strijden, maar fijn te kunnen maffen.

Ongetwijfeld waren echter onder de groote menigte lieden, die inderdaad in den waan waren tegen te reactie op te trekken.

Om hen van dien waan te genezen, hadden de communisten dien dag, hun ware demonstratie tegen de reactie georganiseerd.

Oh, 't was geen massa-demonstratie, 't was maar een klein propagandatochtje.

In een auto omspannen met een wit doek, waarop met roode letters „Leest de Tribune" reden we eerst om het terrein. Voorzien van 10 duizenden exemplaren van „De Roode Anti-Militarist," „De Roode Vak-Internationale" en „De Tribune," die fluks verspreid en gretig ontvangen werden, en gewapend met een vervaarlijke gramafoonhoorn, werd onze propagandatocht begonnen.

Geen meetingganger of toeschouwer, die onze auto niet gezien heeft en geen enkele, die niet bereikt werd, door de korte toespraken door de gramafoonhoorn.

Er waren verschillende bekenden, die ons verzekerden, dat men op 100 meter afstand het door den toeter gesprokene makkelijk kon volgen.

En dan geeft het blad een specimen van zoo'n speech; in een bestek van ongeveer 10 regels wordt daar gesproken over de Belgische socialistische ministers, Troelstra's schijn-anti-militairisme, afslachting van veenarbeiders, Noske, Ebert en moordenaars van Liebknecht en Rosa Luxemburg.

En na dan gewaagd te hebben van de sympathie der arbeidersbevolking voor de *Tribune*-auto, besluit het blad aldus:

„Op den hoek van de Potgieterstraat en Nassaukade waren we juist midden in een toespraak, toen de kop van S.D.A.P.-stoet in het gezicht kwam. Toen we Pieter Jelles Troelstra in de gaten kregen, toeterde het plotseling honderden meters ver: Hé Piet, vergis jij je weer niet?

Groot gelach bij alle omstanders. Pieter Jelles schrok er warempel van.

De bourgeoisie van het Museumkwartier keek heel rustig op de menschenmassa neer. Zooveel regeeringsgetrouwen hadden ze nog nooit bij elkaar gezien.

Lieb Vaderland, kann ruhig sein.

Op hen die ernstig tegen de reactie strijden willen, zal onze progagandatocht en vooral onze lectuur niet zonder invloed zijn."

Die „sympathieke" auto wordt nu echter door het *Volk* aldus beschreven:

„Wat komt daar voor 'n ding aanrijden? Het is een auto met een reclame voor de "Tribune" er op. Door een gramofoon-hoorn schreeuwen een paar sjappies om beurten allerlei gemeenheden naar de demonstranten. Wat een parasieten zijn dat toch! Zelf kunnen zij geen hond uit een heeten oven lokken en als om de vaandels van S.D.A.P. en N.V.V. de massa, de werkelijke massa zich verzamelt, weten zij niet anders te doen dan wat vuiligheid uitbraken. En wat helpt het hen? Zij worden meestal genegeerd en op z'n best wat uitgelachen. Heusch, het Russische goud wordt op deze wijze verspild. De heer Sinowjew moest, als hij ze krijgen kan, voor zijn grof geld betere sujetten huren, dan deze vlooien der arbeidersbeweging!......"

Het is maar, hoe je de dingen bekijkt!

Betere methode.

Ook bij de processen te Leipzig bleek, hoe breed verschil er bestond tusschen de Pruisische militaire methoden, die slechts op barschen dwang berustten en die der geallieerden, welke met redelijk en vertrouwelijk overleg veel meer verkregen.

Dat deze laatste manier beter is bleek weer eens uit hetgeen de Fransche minister Barthou mededeelde over zijn kortelings gehouden reis door de Rijnprovincie. Deze inspectiereis had voornamelijk ten doel zich te vergewissen van de materieele en moreelen toestand der Fransche bezettingstroepen en wel voornamelijk van de troepen der lichting 1919. Deze lichting toch was voornamelijk door een krachtige communistische propaganda bewerkt. Barthou heeft voornamelijk uiteengezet dat de lichting 1919 op normale wijze was opgeroepen, krachtens de militiewet van 1913. Hij verklaarde dat de mobilisatie van deze lichting geboden was ten einde eventueel het Roergebied te kunnen bezetten, wanneer Duitschland zich weigerachtig zou blijven betoonen om het verdrag uit te voeren. Er was in het geheel geen sprake van een ijdele militaire demonstratie, want Frankrijk heeft gedurende den oorlog zooveel militaire lauweren behaald, dat zij niet noodig heeft nog meer soldatenroem te zoeken bij operaties van dezen aard. De bezetting van het Roergebied is nog niet behoeven te worden uitgevoerd, daar Duitschland het ultimatum der geallieerden heeft aangenomen in zooverre het de betaling der oorlogsschulden betreft, maar niettegenstaande dat moest de lichting 1919 onder de wapenen blijven om te waken over de uitvoering van de verplichtingen, door het Duitsche Rijk op zich genomen, ook wat betreft de veroordeeling en bestraffing der oorlogsschuldigen. Niettegenstaande deze jonge mannen vele onaangenaamheden hebben ondervonden doordat zij aan hunne bezigheden zijn ontrukt en niettegenstaande de propaganda, waarvan zij het voorwerp zijn geweest, is, zoo zeide Barthou, over het geheel genomen hun moreel schitterend gebleken. Van dezen uitstekenden moreelen toestand heeft de minister zich persoonlijk op de hoogte gesteld. Hij heeft honderden soldaten persoonlijk gesproken en zij hebben hem met de grootste openhartigheid geantwoord. Eenige moeilijkheden moesten natuurlijk worden overwonnen. De mobilisatieplannen zijn slechts van toepassing voor een mobilisatie van geheele leger en daar er hier slechts sprake was van den oproep van een enkele lichting, moesten de verschillende hinderpalen worden overwonnen. Behalve eenige onvermijdelijke moeilijkheden heeft zich geen enkel ernstig incident voorgedaan.

PUBLIEKE VERKOOPING

van

Meubels en Huisraad,

waaronder een piano, chandeliers, ijskist, geldkist met letterslot, enz., enz., op Maandag 25 Juli a.s. te 9 uur v.m. ten sterfhuize van Mvr. de Wed. Reith, Hoogstraat 12, Otrabanda.

De veilcondities zijn de gebruikelijke.

Cur. 19 Juli 1921.